

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO

KLASA 5.

Opracowała: Bożena Ciaputa

Uczniów obowiązują wiadomości i umiejętności nabyte w klasie 4.

Ocena	6	5	4	3	2
I. KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE					
1. Czytanie utworów literackich.	<p>Uczeń Bez trudu trafnie omawia elementy świata przedstawionego, wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji.</p> <p>Rozpoznaje fikcję literacką; rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach.</p> <p>Rozpoznaje czytany utwór jako legendę, mit, opowiadanie, nowelę, dziennik, pamiętnik lub powieść oraz wskazuje jego cechy gatunkowe.</p> <p>Zna i zawsze rozpoznaje w tekście literackim: epitet, porównanie, przenośnię, wyrazy dźwiękonaśladowcze, zdrobnienie, zgrubienie, uosobienie, ożywienie, pytanie retoryczne, powtórzenie oraz określa ich funkcje.</p> <p>Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu, w tym tytułu, puenty, punktu kulminacyjnego.</p> <p>Sprawnie rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym: wers, rym, strofę, refren, liczbę sylab w wersie.</p> <p>Bardzo sprawnie opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność.</p>	<p>Uczeń Trafnie omawia elementy świata przedstawionego, wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji.</p> <p>Rozpoznaje fikcję literacką; rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach.</p> <p>Rozpoznaje czytany utwór jako legendę, mit, opowiadanie, nowelę, dziennik, pamiętnik lub powieść oraz wskazuje jego cechy gatunkowe.</p> <p>Zna i rozpoznaje w tekście literackim: epitet, porównanie, przenośnię, wyrazy dźwiękonaśladowcze, zdrobnienie, zgrubienie, uosobienie, ożywienie, pytanie retoryczne, powtórzenie oraz określa ich funkcje.</p> <p>Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu, w tym tytułu, puenty, punktu kulminacyjnego.</p> <p>Sprawnie rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym: wers, rym, strofę, refren, liczbę sylab w wersie.</p> <p>Sprawnie opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność.</p>	<p>Uczeń Wskazuje elementy świata przedstawionego oraz wyszczególnia obrazy poetyckie w poezji.</p> <p>Rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach.</p> <p>Rozpoznaje czytany utwór jako legendę, mit, opowiadanie, nowelę, dziennik, pamiętnik lub powieść oraz wskazuje jego cechy gatunkowe.</p> <p>Rozpoznaje w tekście literackim zarówno epitet, porównanie, przenośnię, wyrazy dźwiękonaśladowcze, zdrobnienie, zgrubienie, uosobienie, ożywienie, powtórzenie oraz próbuje określać ich funkcje.</p> <p>Wskazuje elementy konstrukcyjne utworu, w tym tytułu, puenty, punktu kulminacyjnego i stara się omówić ich funkcje.</p> <p>Rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym wers, rym, strofę, refren, liczbę sylab w wersie.</p> <p>Opowiada o głównych wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność.</p>	<p>Uczeń Poprawnie omawia główne elementy świata.</p> <p>Rozróżnia i zwykle wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach.</p> <p>Zazwyczaj poprawnie rozpoznaje czytany utwór jako legendę, mit, opowiadanie, powieść oraz wskazuje jego główne cechy gatunkowe.</p> <p>Zna i zazwyczaj rozpoznaje w tekście literackim: epitet, porównanie, przenośnię, wyrazy dźwiękonaśladowcze, zdrobnienie, zgrubienie, powtórzenie.</p> <p>Wskazuje elementy konstrukcyjne utworu, w tym tytuł, puentę.</p> <p>Przy pomocy rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym wers, rym, strofę, refren.</p> <p>Opowiada o głównych wydarzeniach fabuły oraz stara się ustalić kolejność zdarzeń.</p>	<p>Uczeń Wymienia elementy świata przedstawionego.</p> <p>Rozróżnia typowe elementy realistyczne i fantastyczne w utworach.</p> <p>Z pomocą rozpoznaje utwór jako legendę, mit, opowiadanie, powieść.</p> <p>Z pomocą rozpoznaje w tekście literackim typowe przykłady: epitetu, porównania, wyrazu dźwiękonaśladowczego.</p> <p>Wskazuje elementy konstrukcyjne utworu, w tym tytuł, puentę.</p> <p>Przy pomocy rozpoznaje wers, rym, strofę, refren.</p> <p>Próbuje opowiedzieć o wydarzeniach fabuły.</p>

<p>Odróżnia dialog od monologu, rozumie ich funkcje w utworze.</p> <p>Ciekawie i trafnie charakteryzuje podmiot liryczny, narratora i bohaterów w czytanych utworach.</p> <p>Bardzo sprawnie rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz wskazuje ich funkcje w utworze.</p> <p>Samodzielnie wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych oraz określa ich cechy.</p> <p>Bardzo sprawnie określa tematykę oraz problematykę utworu, wykazując się dojrzałością myślenia.</p> <p>Wskazuje i omawia wątek główny oraz wątki poboczne.</p> <p>Dokładnie nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst.</p> <p>Sprawnie objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach.</p> <p>Trafnie określa doświadczenia bohaterów literackich i porównuje je z własnymi.</p> <p>Bez problemu przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia.</p> <p>Wykorzystuje w interpretacji tekstów wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne oraz elementy wiedzy o kulturze.</p> <p>Wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach i uzasadnia go.</p> <p>Trafnie wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne</p>	<p>Odróżnia dialog od monologu, rozumie ich funkcje w utworze.</p> <p>W ciekawy sposób charakteryzuje podmiot liryczny, narratora i bohaterów w czytanych utworach.</p> <p>Sprawnie rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz wskazuje ich funkcje w utworze.</p> <p>Samodzielnie wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych oraz określa ich cechy.</p> <p>Sprawnie określa tematykę oraz problematykę utworu.</p> <p>Wskazuje i omawia wątek główny oraz wątki poboczne.</p> <p>Dokładnie nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst.</p> <p>Objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach.</p> <p>Bardzo dobrze określa doświadczenia bohaterów literackich i porównuje je z własnymi.</p> <p>Bez problemu przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia.</p> <p>Wykorzystuje w interpretacji tekstów wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne oraz elementy wiedzy o kulturze.</p> <p>Wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach i uzasadnia go.</p> <p>Trafnie wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne</p>	<p>Odróżnia dialog od monologu, rozumie ich funkcje w utworze.</p> <p>Poprawnie charakteryzuje podmiot liryczny, narratora i bohaterów w czytanych utworach.</p> <p>Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową.</p> <p>Nie ma problemu ze wskazaniem w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych.</p> <p>Najczęściej potrafi określić tematykę oraz problematykę utworu.</p> <p>Wskazuje i omawia wątek główny oraz wątki poboczne.</p> <p>Nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst.</p> <p>Objaśnia znaczenia dosłowne w tekstach.</p> <p>Określa doświadczenia bohaterów literackich i porównuje je z własnymi.</p> <p>Umiejętnie przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia.</p> <p>Czasem wykorzystuje w interpretacji tekstów własne doświadczenia.</p> <p>Wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach i stara się go uzasadnić.</p> <p>Określa wartości ważne dla bohatera.</p>	<p>Odróżnia dialog od monologu.</p> <p>Charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach.</p> <p>Potrafi rozróżnić narrację pierwszoosobową i trzecioosobową.</p> <p>Stara się wskazać w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych.</p> <p>Potrafi określić tematykę utworu.</p> <p>Na ogół wskazuje wątek główny oraz wątki poboczne.</p> <p>Objaśnia znaczenia dosłowne w tekstach.</p> <p>Na ogół potrafi przedstawić własne rozumienie utworu.</p> <p>Wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach.</p>	<p>Odróżnia dialog od monologu.</p> <p>Opowiada o bohaterach tekstu.</p> <p>Wskazuje w utworze bohaterów głównych.</p> <p>Próbuje przedstawić własne rozumienie utworu.</p>
--	--	--	---	---

	dla bohatera.	dla bohatera.			
2. Odbiór tekstów kultury.	<p>Uczeń Zawsze identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, publicystyczny lub reklamowy.</p> <p>Zawsze trafnie określa temat i główną myśl tekstu.</p> <p>Dostrzega relacje między częściami wypowiedzi (np. tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie).</p> <p>Bardzo sprawnie odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych.</p> <p>Bez problemu odróżnia informacje o faktach od opinii.</p> <p>Rozumie, czym jest adaptacja utworu literackiego (np. filmowa, sceniczna, radiowa) oraz wskazuje różnice między tekstem literackim a jego adaptacją.</p> <p>Potrafi świetnie odnieść treści tekstów kultury do własnego doświadczenia.</p> <p>Dokonuje twórczego odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny (np. rysunek, drama, spektakl teatralny).</p> <p>Świadomie i z uwagą odbiera filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży. Potrafi krytycznie ustosunkować się do kulturalnej rzeczywistości.</p>	<p>Uczeń Identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, publicystyczny lub reklamowy.</p> <p>Określa temat i główną myśl tekstu.</p> <p>Dostrzega relacje między częściami wypowiedzi (np. tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie).</p> <p>Bardzo sprawnie odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych.</p> <p>Odróżnia informacje o faktach od opinii.</p> <p>Rozumie, czym jest adaptacja utworu literackiego (np. filmowa, sceniczna, radiowa) oraz stara się wskazać różnice między tekstem literackim a jego adaptacją.</p> <p>Potrafi odnieść treści tekstów kultury do własnego doświadczenia.</p> <p>Dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny (np. rysunek, drama, spektakl teatralny).</p> <p>Świadomie i z uwagą odbiera filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży.</p>	<p>Uczeń Rozpoznaje wypowiedź jako tekst informacyjny lub reklamowy.</p> <p>Zazwyczaj określa temat i główną myśl tekstu.</p> <p>Dostrzega relacje między poszczególnymi częściami wypowiedzi (np. tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie).</p> <p>Odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych.</p> <p>Zwykle odróżnia informacje o faktach od opinii.</p> <p>Rozumie, czym jest adaptacja utworu literackiego.</p> <p>Stara się odnieść treści tekstów kultury do własnego doświadczenia.</p> <p>Stara się odczytać teksty poprzez przekład intersemiotyczny (np. rysunek, dramę, spektakl teatralny).</p> <p>Ogląda filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży.</p>	<p>Uczeń Na ogół rozpoznaje wypowiedź jako tekst informacyjny lub reklamowy.</p> <p>Zazwyczaj określa temat i główną myśl tekstu.</p> <p>Dostrzega relacje między częściami wypowiedzi (np. tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie).</p> <p>Odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych (większość).</p> <p>Rozpoznaje informacje o faktach.</p> <p>Rozumie, czym jest adaptacja utworu literackiego.</p> <p>Próbuje odnieść treści tekstów kultury do własnego doświadczenia.</p> <p>Podjeżdżuje próbę odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny (np. rysunek, drama, spektakl teatralny).</p> <p>Ogląda filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży.</p>	<p>Uczeń</p> <p>Stara się określać temat i tekstu.</p> <p>Niekiedy dostrzega relacje między częściami wypowiedzi (np. tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie).</p> <p>Wskazuje w tekście informacje ważne.</p>

II. KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

<p>1. Gramatyka języka polskiego.</p>	<p>Uczeń Sprawnie rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówki, liczebnik, przyimek, spójnik) i określa ich funkcje w tekście.</p> <p>Bez błędnie odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych.</p> <p>Dostrzega rolę czasownika w wypowiedzi, bez trudu rozpoznaje bezosobowe formy czasownika: formy zakończone na -no, -to, bezokolicznik; rozumie ich znaczenie w wypowiedzeniu oraz funkcje w tekście.</p> <p>Bez błędnie i sprawnie rozpoznaje formy przypadków, liczby, osoby, czasu, trybu i rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, przymiotnika, czasownika oraz określa ich funkcje w wypowiedzi; bez błędnie oddziela temat fleksyjny od końcówki.</p> <p>Stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych.</p> <p>Poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki, rozumie ich rolę w opisie świata oraz używa we właściwych kontekstach.</p> <p>Bez błędnie nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach (podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawka, okolicznik).</p> <p>Sprawnie rozpoznaje typy wypowiedzeń, uwzględniając cel</p>	<p>Uczeń Sprawnie rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówki, liczebnik, przyimek, spójnik) i określa ich funkcje w tekście.</p> <p>Odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych.</p> <p>Dostrzega rolę czasownika w wypowiedzi, rozpoznaje bezosobowe formy czasownika: formy zakończone na -no, -to, bezokolicznik; rozumie ich znaczenie w wypowiedzeniu oraz funkcje w tekście.</p> <p>Sprawnie rozpoznaje formy przypadków, liczby, osoby, czasu, trybu i rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, przymiotnika, czasownika oraz określa ich funkcje w wypowiedzi; oddziela temat fleksyjny od końcówki.</p> <p>Stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych.</p> <p>Poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki, rozumie ich rolę w opisie świata oraz używa we właściwych kontekstach.</p> <p>Nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach (podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawka, okolicznik).</p> <p>Sprawnie rozpoznaje typy wypowiedzeń, uwzględniając cel</p>	<p>Uczeń Rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówki, liczebnik, przyimek, spójnik) i określa ich funkcje w tekście.</p> <p>Potrafi odróżnić części mowy odmienne od nieodmiennych.</p> <p>Dostrzega rolę czasownika w wypowiedzi, rozpoznaje bezosobowe formy czasownika: formy zakończone na -no, -to, bezokolicznik; zwykle rozumie ich znaczenie w wypowiedzeniu oraz funkcje w tekście.</p> <p>Rozpoznaje formy przypadków, liczby, osoby, czasu, trybu i rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, przymiotnika, czasownika oraz określa ich funkcje w wypowiedzi; oddziela temat fleksyjny od końcówki.</p> <p>Na ogół stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych.</p> <p>Zazwyczaj poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki, rozumie ich rolę w opisie świata.</p> <p>Na ogół nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach (podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawka, okolicznik).</p> <p>Rozpoznaje typy wypowiedzeń, uwzględniając cel wypowiedzi:</p>	<p>Uczeń Zazwyczaj rozpoznaje w wypowiedziach typowe przykłady części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówki, liczebnik, przyimek, spójnik) i określa ich funkcje w tekście.</p> <p>Odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych (typowe przykłady).</p> <p>Dostrzega rolę czasownika w wypowiedzi, rozpoznaje bezosobowe formy czasownika: formy zakończone na -no, -to, bezokolicznik.</p> <p>Na ogół rozpoznaje formy przypadków, liczby, osoby, czasu, trybu i rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, przymiotnika, czasownika (proste przykłady).</p> <p>Stara się stosować poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych.</p> <p>Stopniuje przymiotniki i przysłówki.</p> <p>Nazywa części zdania (podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawka, okolicznik).</p> <p>Rozpoznaje typy wypowiedzeń, uwzględniając cel wypowiedzi:</p>	<p>Uczeń Z pomocą odróżnia części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówki, liczebnik, przyimek, spójnik).</p> <p>Stara się stosować poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych.</p> <p>Na ogół rozpoznaje formy liczby, osoby, czasu, trybu i rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, przymiotnika, czasownika (proste przykłady).</p> <p>Stopniuje przymiotniki i przysłówki (proste przykłady).</p> <p>Z pomocą nazywa proste przykłady części zdania (podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawka, okolicznik).</p> <p>Rozpoznaje typy wypowiedzeń, uwzględniając cel wypowiedzi:</p>
---	---	---	--	---	--

	wypowiedzi: wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące – rozumie ich funkcje i je stosuje. Bezbłędnie przekształca konstrukcje składniowe, np. zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie, zdania w równoważniki zdań i odwrotnie.	wypowiedzi: wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące – rozumie ich funkcje i je stosuje. Przekształca konstrukcje składniowe, np. zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie, zdania w równoważniki zdań i odwrotnie.	wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące – rozumie ich funkcje i je stosuje. Zwykle poprawnie przekształca konstrukcje składniowe, np. zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie, zdania w równoważniki zdań i odwrotnie.	wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące – rozumie ich funkcje i je stosuje. Przekształca proste konstrukcje składniowe, np. zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie, zdania w równoważniki zdań i odwrotnie.	wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące – rozumie ich funkcje.
2. Zróżnicowanie języka.	Uczeń Zawsze używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej. W każdej sytuacji rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi. Rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne, rozumie ich znaczenie oraz poprawnie stosuje w wypowiedziach. Rozpoznaje słownictwo neutralne i wartościujące, rozumie ich funkcje w tekście. Zawsze dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu wypowiedzi. Rozróżnia synonimy, rozumie ich funkcje w tekście i stosuje we własnych wypowiedziach.	Uczeń Używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej. Rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi. Rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne, rozumie ich znaczenie oraz poprawnie stosuje w wypowiedziach. Rozpoznaje słownictwo neutralne i wartościujące, rozumie ich funkcje w tekście. Dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu wypowiedzi. Rozróżnia synonimy, rozumie ich funkcje w tekście i stosuje we własnych wypowiedziach.	Uczeń Stara się używać stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej. Rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi. Rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne, rozumie ich znaczenie oraz stosuje w wypowiedziach. Na ogół rozpoznaje słownictwo neutralne i wartościujące, rozumie ich funkcje w tekście. Dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu wypowiedzi. Rozróżnia synonimy, rozumie ich funkcje w tekście i stosuje we własnych wypowiedziach.	Uczeń Rozumie dosłowne i zazwyczaj przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi. Rozpoznaje w wypowiedziach poznane wcześniej związki frazeologiczne, rozumie ich znaczenie. Stara się dostosowywać sposób wyrażania się do zamierzonego celu wypowiedzi. Zwykle rozróżnia synonimy, rozumie ich funkcje w tekście.	Uczeń Rozumie dosłowne znaczenie wyrazów w wypowiedzi. Niekiedy rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne, rozumie ich znaczenie. Próbuje dostosowywać sposób wyrażania się do zamierzonego celu wypowiedzi. Zwykle rozróżnia niektóre synonimy,
3. Komunikacja językowa i kultura języka.	Uczeń Zawsze identyfikuje tekst jako komunikat; rozróżnia typy komunikatu: informacyjny, literacki, reklamowy, ikoniczny. Samodzielnie identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi. Trafnie określa sytuację komunikacyjną i rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi.	Uczeń Identyfikuje tekst jako komunikat; rozróżnia typy komunikatu: informacyjny, literacki, reklamowy, ikoniczny. Samodzielnie identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi. Określa sytuację komunikacyjną i rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi.	Uczeń Identyfikuje tekst jako komunikat; zwykle rozróżnia typy komunikatu: informacyjny, literacki, reklamowy, ikoniczny. Identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi. Na ogół określa sytuację komunikacyjną i rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi.	Uczeń Identyfikuje tekst jako komunikat; stara się rozróżnić typy komunikatu: informacyjny, literacki, reklamowy, ikoniczny. Zazwyczaj identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi. Stara się określić sytuację komunikacyjną.	Uczeń Identyfikuje tekst jako komunikat; stara się rozróżnić typy komunikatu: informacyjny, literacki, reklamowy, ikoniczny. Podejmuje starania, by identyfikować nadawcę i odbiorcę wypowiedzi.

	<p>Trafnie rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała).</p> <p>Rozumie pojęcia: głoska, litera, sylaba, akcent; zna i stosuje reguły akcentowania wyrazów.</p> <p>Stosuje intonację poprawną ze względu na cel wypowiedzi.</p> <p>Potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej rzeczywistości.</p>	<p>Rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała).</p> <p>Rozumie pojęcia: głoska, litera, sylaba, akcent; zna i stosuje reguły akcentowania wyrazów.</p> <p>Stosuje intonację poprawną ze względu na cel wypowiedzi.</p>	<p>Najczęściej rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała).</p> <p>Rozumie pojęcia: głoska, litera, sylaba, akcent; zna i stosuje reguły akcentowania wyrazów.</p> <p>Stosuje intonację poprawną ze względu na cel wypowiedzi.</p>	<p>Na ogół rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała).</p> <p>Rozumie pojęcia: głoska, litera, sylaba, akcent.</p> <p>Na ogół stosuje intonację poprawną ze względu na cel wypowiedzi.</p>	<p>Z pomocą rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała).</p> <p>Rozumie pojęcie głoska, litera, sylaba, akcent.</p>
<p>4. Ortografia i interpunkcja.</p>	<p>Uczeń Zawsze pisze poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje reguły pisowni;</p> <ul style="list-style-type: none"> • pisownia <i>-by</i> <ul style="list-style-type: none"> – z czasownikami w formie osobowej – ze spójnikami – po bezokolicznikach <p>Zawsze poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • kropka w zapisie dat cyframi rzymskimi i arabskimi • kropka po liczebnikach porządkowych • przecinek w zdaniu pojedynczym <ul style="list-style-type: none"> – przed spójnikami – po okrzykach – po rzeczownikach w wołaczu 	<p>Uczeń Zwykle pisze poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje poznane reguły pisowni;</p> <ul style="list-style-type: none"> • pisownia <i>-by</i> <ul style="list-style-type: none"> – z czasownikami w formie osobowej – ze spójnikami – po bezokolicznikach <p>Poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • kropka w zapisie dat cyframi rzymskimi i arabskimi • kropka po liczebnikach porządkowych • przecinek w zdaniu pojedynczym <ul style="list-style-type: none"> – przed spójnikami – po okrzykach – po rzeczownikach w wołaczu 	<p>Uczeń Pisze poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje poznane reguły pisowni.</p> <ul style="list-style-type: none"> • pisownia <i>-by</i> <ul style="list-style-type: none"> – z czasownikami w formie osobowej – ze spójnikami – po bezokolicznikach <p>Poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, na ogół poprawnie używa cudzysłowu, dwukropka, nawiasu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • kropka w zapisie dat cyframi rzymskimi i arabskimi • kropka po liczebnikach porządkowych • przecinek w zdaniu pojedynczym <ul style="list-style-type: none"> – przed spójnikami – po okrzykach – po rzeczownikach w wołaczu 	<p>Uczeń Stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym oraz zwykle stosuje poznane reguły pisowni w wyrazach często używanych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • pisownia <i>-by</i> <ul style="list-style-type: none"> – z czasownikami w formie osobowej – ze spójnikami – po bezokolicznikach <p>Stara się poprawnie używać znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, zwykle poprawnie używa cudzysłowu, dwukropka, nawiasu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • kropka w zapisie dat cyframi rzymskimi i arabskimi • kropka po liczebnikach porządkowych • przecinek w zdaniu pojedynczym <ul style="list-style-type: none"> – przed spójnikami – po okrzykach – po rzeczownikach w wołaczu 	<p>Uczeń Stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosować poznane reguły pisowni w wyrazach często używanych.</p> <p>Stara się, by poprawnie używać znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu..</p>

III.TWORZENIE WYPOWIEDZI

<p>1. Elementy retoryki.</p>	<p>Uczeń Aktywnie uczestniczy w rozmowie na zadany temat, wydziela jej części, sygnały konstrukcyjne wzmacniające więź między uczestnikami dialogu, tłumaczące sens.</p> <p>Zawsze tworzy logiczną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi.</p> <p>Dokonuje selekcji informacji.</p> <p>Zna zasady budowania akapitów.</p>	<p>Uczeń Aktywnie uczestniczy w rozmowie na zadany temat, stara się wydzielać jej części, sygnały konstrukcyjne wzmacniające więź między uczestnikami dialogu, tłumaczące sens.</p> <p>Zwykle tworzy logiczną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi.</p> <p>Dokonuje selekcji informacji.</p> <p>Zna zasady budowania akapitów.</p>	<p>Uczeń Uczestniczy w rozmowie na zadany temat.</p> <p>Tworzy logiczną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiedni do danej formy gatunkowej układ graficzny i rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi.</p> <p>Na ogół dokonuje poprawnej selekcji informacji.</p> <p>Zna zasady budowania akapitów.</p>	<p>Uczeń Przeważnie uczestniczy w rozmowie na zadany temat.</p> <p>Stara się tworzyć logiczną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy układ graficzny;</p> <p>Na ogół dokonuje poprawnej selekcji informacji.</p> <p>Zna zasady budowania akapitów.</p>	<p>Uczeń Stara się uczestniczyć w rozmowie na zadany temat.</p> <p>Stara się tworzyć logiczną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy układ graficzny według wzoru.</p> <p>Stara się budować akapity.</p>
<p>2. Mówienie i pisanie.</p>	<p>Uczeń Bardzo sprawnie tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis, list, sprawozdanie (z filmu, spektaklu, wydarzenia), dedykacja, podziękowanie, ogłoszenie.</p> <p>Doskonale wygłasza z pamięci tekst, ze zrozumieniem oraz odpowiednią intonacją, dykcją, właściwym akcentowaniem, z odpowiednim napięciem emocjonalnym i z następstwem pauz.</p> <p>Sprawnie tworzy plan odtwórczy tekstu.</p> <p>Samodzielnie redaguje notatki, dobierając właściwą formę.</p> <p>Bardzo chętnie opowiada o przeczytanym tekście.</p>	<p>Uczeń Sprawnie tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis, list, sprawozdanie (z filmu, spektaklu, wydarzenia), dedykacja, podziękowanie, ogłoszenie.</p> <p>Wygłasza z pamięci tekst, ze zrozumieniem oraz odpowiednią intonacją, dykcją, właściwym akcentowaniem, z odpowiednim napięciem emocjonalnym i z następstwem pauz.</p> <p>Sprawnie tworzy plan odtwórczy i twórczy tekstu.</p> <p>Samodzielnie redaguje notatki, dobierając na ogół właściwą formę.</p> <p>Bardzo chętnie opowiada o przeczytanym tekście.</p>	<p>Uczeń Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis, list, sprawozdanie (z filmu, spektaklu, wydarzenia), dedykacja, podziękowanie, ogłoszenie.</p> <p>Wygłasza z pamięci tekst, ze zrozumieniem oraz na ogół z odpowiednią intonacją, dykcją, właściwym akcentowaniem.</p> <p>Tworzy plan odtwórczy tekstu.</p> <p>Redaguje notatki.</p> <p>Chętnie opowiada o przeczytanym tekście.</p>	<p>Uczeń Najczęściej poprawnie tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis, list, sprawozdanie (z filmu, spektaklu, wydarzenia), dedykacja, podziękowanie, ogłoszenie.</p> <p>Wygłasza z pamięci tekst, ze zrozumieniem.</p> <p>Sam redaguje notatki według wzoru.</p> <p>Z reguły opowiada o przeczytanym tekście.</p>	<p>Uczeń Z pomocą tworzy wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis, list, sprawozdanie (z filmu, spektaklu, wydarzenia), dedykacja, podziękowanie, ogłoszenie.</p> <p>Wygłasza z pamięci tekst.</p> <p>Z pomocą redaguje notatki.</p> <p>Próbuje opowiadać o przeczytanym tekście.</p>

<p>Rozróżnia współczesne formy komunikatów (np. e-mail, SMS) i odpowiednio się nimi posługuje, zachowując zasady etykiety językowej.</p> <p>Sprawnie tworzy opowiadania związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera, komponowanie początku i zakończenia na podstawie fragmentu tekstu lub na podstawie ilustracji.</p> <p>Wykorzystuje wiedzę o języku w tworzonych wypowiedziach.</p>	<p>Rozróżnia współczesne formy komunikatów (np. e-mail, SMS) i odpowiednio się nimi posługuje, zachowując zasady etykiety językowej.</p> <p>Tworzy opowiadania związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera, komponowanie początku i zakończenia na podstawie fragmentu tekstu lub na podstawie ilustracji.</p> <p>Wykorzystuje wiedzę o języku w tworzonych wypowiedziach.</p>	<p>Rozróżnia współczesne formy komunikatów (np. e-mail, SMS) i na ogół odpowiednio się nimi posługuje, zachowując zasady etykiety językowej.</p> <p>Tworzy opowiadania związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera, komponowanie początku i zakończenia na podstawie fragmentu tekstu lub na podstawie ilustracji.</p> <p>Wykorzystuje wiedzę o języku w tworzonych wypowiedziach.</p>	<p>Rozróżnia współczesne formy komunikatów (np. e-mail, SMS) i na ogół odpowiednio się nimi posługuje, zachowując zasady etykiety językowej.</p> <p>Stara się tworzyć opowiadania związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera, komponowanie początku i zakończenia na podstawie fragmentu tekstu lub na podstawie ilustracji.</p>	<p>Rozróżnia współczesne formy komunikatów (np. e-mail, SMS) i się nimi posługuje.</p> <p>Z pomocą tworzy opowiadania związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera, komponuje początek i zakończenie na podstawie fragmentu tekstu lub na podstawie ilustracji.</p>
---	--	--	---	--

IV.SAMOKSZTAŁCENIE

<p>Uczeń</p> <p>Systematycznie doskonali ciche i głośne czytanie.</p> <p>Doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji.</p> <p>Korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi i selekcjonuje informacje.</p> <p>Sprawnie korzysta ze słownika języka polskiego i ortograficznego.</p> <p>Zwraca uwagę na typy definicji słownikowych.</p> <p>Rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji.</p> <p>Z ciekawością poznaje życie kulturalne swojego regionu.</p> <p>Podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach.</p> <p>Doskonali umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi i wykorzystuje te umiejętności do prezentowania własnych zainteresowań.</p>	<p>Uczeń</p> <p>Systematycznie doskonali ciche i głośne czytanie.</p> <p>Doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji.</p> <p>Korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje.</p> <p>Sprawnie korzysta ze słownika języka polskiego i ortograficznego.</p> <p>Zwraca uwagę na typy definicji słownikowych.</p> <p>Rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji.</p> <p>Z ciekawością poznaje życie kulturalne swojego regionu.</p> <p>Doskonali umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi i wykorzystuje te umiejętności do prezentowania własnych zainteresowań.</p>	<p>Uczeń</p> <p>Doskonali ciche i głośne czytanie.</p> <p>Stara się doskonalić różne formy zapisywania pozyskanych informacji.</p> <p>Na ogół korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, stara się selekcjonować informacje.</p> <p>Korzysta ze słownika języka polskiego i ortograficznego.</p> <p>Rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji.</p> <p>Poznaje życie kulturalne swojego regionu.</p> <p>Doskonali umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną oraz zasobami internetowym..</p>	<p>Uczeń</p> <p>Doskonali ciche i głośne czytanie.</p> <p>Stara się doskonalić różne formy zapisywania pozyskanych informacji. (według wzoru)</p> <p>Stara się korzystać z informacji zawartych w różnych źródłach i gromadzić wiadomości.</p> <p>Korzysta ze słownika języka polskiego i ortograficznego.</p> <p>Stara się rozwijać umiejętności posługiwania się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi.</p>	<p>Uczeń</p> <p>Zachęcony doskonali ciche i głośne czytanie.</p> <p>Próbuje korzystać z informacji zawartych w różnych źródłach.</p> <p>Z pomocą korzysta ze słownika języka polskiego oraz ortograficznego.</p> <p>Stara się posługiwać technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi.</p>
--	---	--	--	--

OCENA NIEDOSTATECZNA

1. Uczeń nie opanował podstawowej wiedzy i umiejętności z zakresu podstawy programowej na poziomie dopuszczającym.
2. Nawet z pomocą nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zadań o niewielkim stopniu trudności.
3. Nie wykonuje zadań i poleceń nauczyciela.
4. Zaniedbuje wykonywanie zadań domowych.
5. Nie odróżnia części mowy odmiennych i nieodmiennych.
6. Nie stosuje poprawnych form gramatycznych wyrazów odmiennych.
7. Nie dostrzega cech zróżnicowania języka.
8. Nie bierze udziału w rozmowach na dany temat.
9. W wypowiedziach pisemnych nie stosuje zasad ortograficznych i interpunkcyjnych.
10. Nie opanował techniki głośnego i cichego czytania.
11. Nie rozwija swoich umiejętności.